

Stadslandet Göteborg är ett EU-projekt som drivs av Business Region Göteborg i samarbete med Göteborgs Stad och Coompanion.

Från jord till bord – klimatsmart närdistribution

Christoffer Widegren, Trafikkontoret

John Wedel, Business Region Göteborg

Utmaning

Klimatsmart

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Göteborgs
Stad

Transportsträckan är inte avgörande...

Transporternas miljöpåverkan beror på:

- Volymer
- Fordonstyp
- Fordonsstorlek
- Fyllnadsgrad
- Lastbärare
- Drivmedel
- Etc...

svt NYHETER Nyheter Lokalt Sport SVT Play Barn

VETENSKAP

Ingen klimatfördel att köpa närodlad

Publicerad 14 oktober 2011

De flesta som köper närproducerad mat gör det i tron att det är bättre för klimatet. Men det är en myt, menar forskare på Lantbruksuniversitetet.

Närproducerat är ett så luddigt begrepp att det i värsta fall kan vara sämre ur miljösynpunkt.

Närproducerade tomater, gurkor och jordgubbar måste väl vara miljövänligast? Så tänker nog många när de botaniserar bland hyllorna i mataffären. När Coop för ett par år sedan frågade sina medlemmar varför de väljer närproducerat svarade i alla fall 85 procent att det var av klimathänsyn.

Problemet är bara att det inte automatiskt är så.

– Ur klimatsynpunkt kan man inte hävda att närproducerat är bättre, säger Lena Ekelund Axelson, professor i hortikulturell ekonomi vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Olika transporter

Tanken i Coops undersökning var annars att om man slipper de långa transportererna så blir miljöpåverkan mindre. Men sanningen är att transporter bara utgör en pytteliten del av de totala utsläppen.

– Närproducerat sätter fokus på transportsträckan, men när det gäller total miljöpåverkan är det bättre att köpa ekologiskt långt bortifrån än att köpa något som är konventionellt odlat i Sverige, säger Emelie Hansson, agronom och jordbrukshandläggare på Naturskyddsföreningen.

Forskare vid KTH räknade för några år sedan dessutom ut att leveranserna av närproducerat till den lokala "bondens marknad" utförs med små, ineffektiva fordon vars utsläpp ibland motsvarar de från de långväga transportererna. Enligt Naturskyddsföreningen är det också större utsläpp från kundernas egna transporter till och från affären än från själva leveransen.

Ingen definition

En annan lurighet med uttrycket "närproducerat" är att det inte är definierat. Därmed finns det inget som hindrar producenter och handlare från att kalla sina produkter närproducerade, oavsett om de är tillverkade runt knuten, 100 mil bort eller någonstans i Europa.

– Det är ett väldigt svävande begrepp, konstaterar Lars Nellmer, vd för Krav.

Han säger att det ur miljöhänsyn är betydligt viktigare hur en vara är producerad än var.

– Det är en av anledningarna till att Krav har ett globalt perspektiv. Hälften av våra varor är importerade, säger Nellmer.

Andra argument

Den som vill minska sin klimatpåverkan genom maten gör i stället förmodligen störst insats genom att äta mindre kött.

– Grönsaker och frukt har mindre än hälften så stor klimatpåverkan som kött, säger Emelie Hansson.

Däremot kan det finnas andra skäl att köpa närproducerat, till exempel för att stödja det lokala näringslivet.

– När man frågar folk har de ofta en känsla att det är bra med närproducerat. De vill veta varifrån sakerna kommer. Det finns också andra argument, som att man kan få produkterna när de är som bäst, eftersom de kan mogna lite längre om de inte ska transporteras långt, säger Lena Ekelund Axelson.

Det finns också små, ekologiska gårdar som säljer sina produkter lokalt. De har ofta bredare produktion vilket leder till större biologisk mångfald.

William Svärd / TT

Exempel – 20 kg rotfrukter (eller motsvarande)

Lokal producent

40 km med liten skåpbil

7 900 gram
CO₂ (diesel)

El/biogas ger
500-900
gram CO₂

Producent i Asien

100 km på trailer

20 000 km på
containerfartyg

50 km på
distributionsbil

5 400 gram
CO₂

Exempel - stadsleveransen

- **Gemensam godsmottagning** för pakettleveranser till innerstaden i Göteborg
- **Samlastning och slutleverans** med elfordon
- **Huvudman** - Innerstaden Göteborg
- **Operatör – Paketlogistik** (ett mindre åkeri som specialiserat sig på verksamheten)
- Fungerar både som **c/o adress och åkeri** (PostNord och DHL)

Nyckelbegrepp: Effektiva logistikkedjor och fossilfria fordon

Viktigt att kommunicera logistikens roll när det gäller hållbara varor och tjänster

Stadslandet har arbetat gentemot restauranger och producenter kring exempelvis:

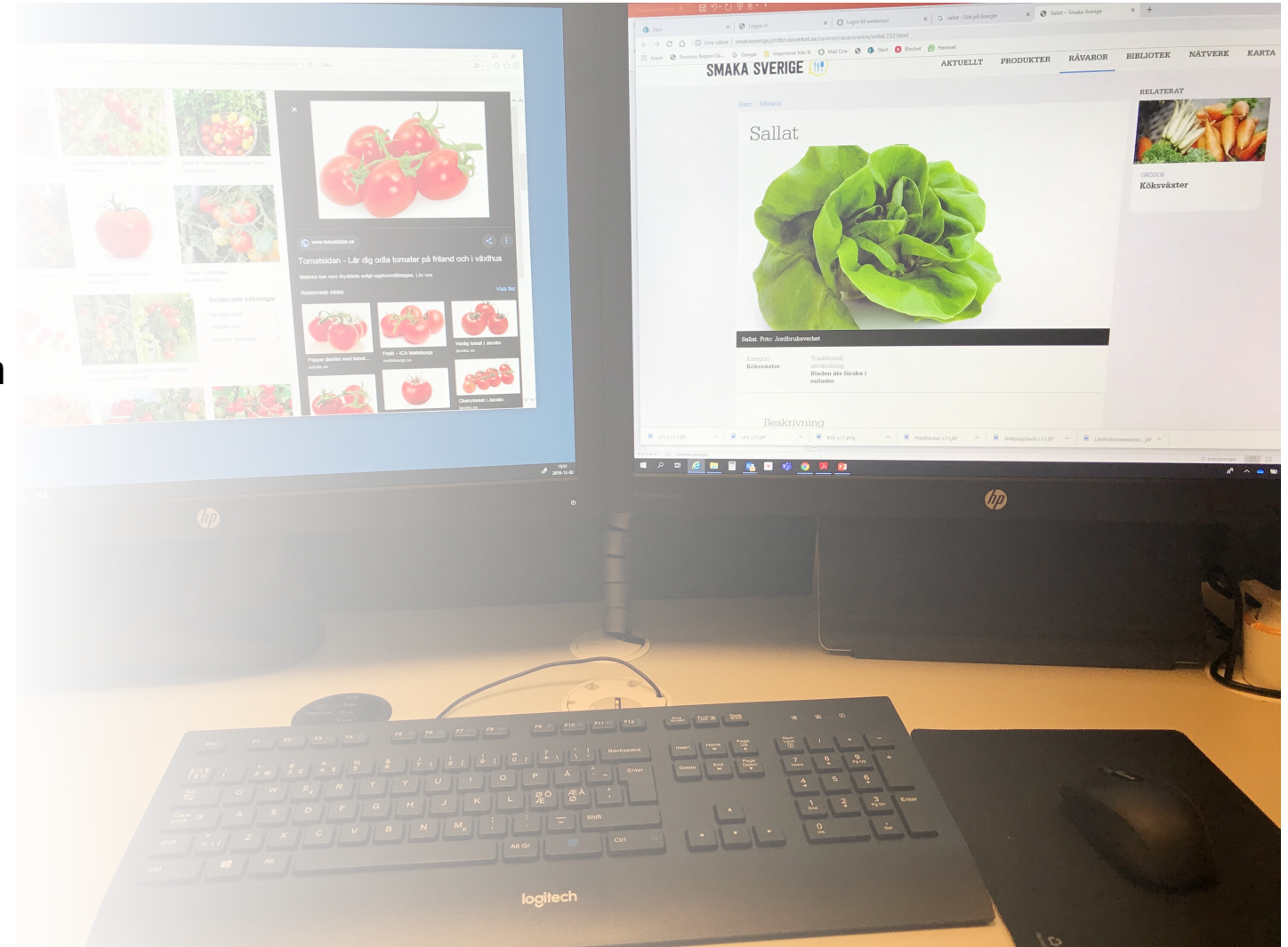
- Jämförelse mellan alternativ
- Optimering av transporter
- Samordnade transporter
- Miljöfordon och förnybara drivmedel

Affärsmodell

Förutsättningar:

- Digital handelsplats (digital plattform)
- Tillräckliga volymer
- Någorlunda stabil produktion
- Efterfrågan

Affärsmodell

Slutsatser:

- - Samhällsekonomi till företagsekonomi
- - Huvudmannaskap – operation/drift
- - Högvärdiga varor
- - Konsolidering och slingor
- - Livsmedel kräver mer
- - Självplock, gårdsbutik och
- reko-ringar är mindre klimatvänliga

Tack!

Christoffer Widegren, trafikkontoret

John Wedel, Business Region Göteborg